

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENE PROGRESSIVE BENEFIT SOCIETY

VOLUME XVII. — LETO XVII.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY, (TOREK) NOVEMBER 20, 1934.

Neodvisen dnevnik
zastopajoč interes
slovenskih delavcev
v Ameriki

ŠTEVILKA (NUMBER) 274

JAPONSKA ZAH TEVA ENAKOST NA MORJU

Če Anglija in Amerika ne
privolita v zahtevo, bo sa-
ma vzela pravico v roke.
Vse sugestije za kompro-
mis zavrnjene.

LONDON, 19. nov. — Japonski poslanik Tsuneo Matsudaira je danes vrgel rokavico Angliji in Ameriki glede oboroževanja na morju. Angleščemu zunanjemu ministru Sir Simonu je enostavno sporočil, da ako Anglija in Amerika ne dovolita Japonski popolne enakosti, potem bo Japonska prekinila vsa nadaljnja pogajanja za sklep nove pogodbe za omejitev oboroževanja na morju ter zavzela status enakosti brez pogodb.

Japonska je zavzela to stališče kot odgovor na kompromisno ponudbo od strani Anglije in Amerike, glasom katere bi se Japonski na papirju priznalo enakost, ampak obenem pa naj bi se Japonska vlada z nekakšnim gentlemanskim sporazumom zavezala, da svoje pomorske sile ne bo dvignila na status enakosti z Anglijo in Ameriko.

S tem so pogajanja za obnovitev mornariške pogodbe med Anglijo, Ameriko in Japonsko zopet občutila na mrtvi točki. Tu prevladuje vtis, da je na tehnici bodočnost celega principa, ki stremi za omejitev oboroževanja na morju.

Japonska pravi, da njen vpliv v Orientu zahteva popolno enakost z zapadnima silama in da bo sprejela nobenega kompromisa, ki bi ogrožal ta vpliv.

PREDSEDNIKOV SIN TOZEN ZA \$25,000.

BOSTON, 19. nov. — Mrs. Daniel P. Digan, stara 60 let, katero je lansko zimo predsednikov sin Franklin, ki je dijak na Harvard univerzi, na ulici povozil ter ji prizadjal občutne poškodbe. Je danes vložila tožbo za \$25,000 odškodnine. Ob tožbi nesreče je policija predsednikovega sina oprostila kriminalne odgovornosti. Rečeno je bilo, da je bilo za nesrečo odgovorno dejstvo, da je bila ulica takrat pokrita z ledom.

MATI PETORČK DOBILA \$25 OD KRALJA

CALLANDER, Ont., 19. nov. — Mrs. Olivia Dionne, mati znanimenitih petorčk je danes prejela nagrado v znesku \$25, katero je poslal kralj George. Stara navada je, da kralj iz "svojega žepa" plača 3 funte sterlingov (\$3.00) vsaki materi, ki porodi trojčke, v tem slučaju pa se je nagrada povišalo na 5 funtov sterlingov oziroma

Doslej se je iznova prestelo glasove šerifskih kandidatov v istih wardih. Posledica je, da je McMaster napredoval za 648 glasov, republikanski kandidat Tschewetree je izgubil 215 glasov, demokrat Sulzman pa 383 glasov. Nadaljevalo se bo s štetjem glasov po ostalih wardih. Ni sicer misliti, da bi novo spremenilo izid volitev, ampak jasno pa je, da so demokrati in republikanci delali roka v roki ter kradli McMastrove glasove na debelo.

Volilne sleparje

OKLAHOMA CITY, 19. nov. — Državni poslanec Marvin S. Wooten je naznani, da bo predlagal zakon, da se obsodi v domestno ječo organizatorje ali člane nudističnih kolonij.

BREZPOSELNI VETERANI. Organizacija vojnih veteranov v Collinwoodu bo financirala nakup božičnih dreves. Zaslugek pri prodaji se bo dalo brezposelnim članom.

Smrt je končala idilo nemške dvojice na pacifičnem otoku

Nemški zdravnik in njegova žena, ki sta se nastanila na samotnem otoku, da se umakneta hrušču sveta, najdena mrtva od lakote in žeje

LOS ANGELES, 19. nov. — Mlada nemška dvojica, dr. Arthur Wittner in njegova žena, ki sta se pred par leti nastanila na nemški samotnem otoku na Pacifičnem morju, v želji, da se odtegneta hrušču in trušču modernega sveta ter živita kot Adam in Eva v paradižu, je za svoj eksperiment plačala s svojimi živiljenji. Danes se je zvedelo, da sta bili na nekem zapuščenem vulkaničnem otoku blizu Ekvadorja najdeni dve trupli. Gre se očvidno za omenjeno dvojico.

Poročilo o najdbi je poslal kapitan neke ribiške ladje, ki je slučajno priplul mimo otoka. Postal je pozoren, ko je na obali videl visok drog. Dvojica je očvidno skušala priklicati pomoci kake mimočoče ladje, predno je storila smrt od lakote in žeje. Trupli sta že razpadli. V bližini se je našlo tudi otroško obliko, toda nobenega sledu o truplu otroka.

Kapitan Hancock iz Los Angelesa, ki je dvojico obiskal v februarju na otoku Charles, pravi, da ni dvoma, da se gre za trupli dr. Wittmerja in njegove žene. Pravi, da je bil njun sin, ki je bil rojen v "izgnanstvu", občasu njegovega obiska star dve leti.

Vse kaže, da se je dvojica podala v malem čolnu na morje, da obiše neki bližnji otok, ko ju je zajel vihar ter vrgel na obrežje vulkaničnega otoka, kjer sta vzel konec od gladi in žeje.

SAMOMOR PRI ZABAVI

CHICAGO, 10. nov. — Sredi veseljaške zabave je sinoč skočila iz osmege nadstropja v Commodore hotelu 26 let stara Mrs. Nellie Albin, ki je bila nekoč gledališka plesalka. To je že drug tak samomor v Chicagu v tenu enega tedna. Pred nekaj dnevi je skočila iz 17 nadstropja nekega hotela 21 letna Lucille Nolan.

MNOGO DENARJA JE SE VEDNO SKRITEGA

WASHINGTON, 19. — V Ameriki je še vedno veliko denarja, ki ga lastniki ne zaupajo bankam, akoravno se je položaj izboljšal. V prometu je danes za \$600,000,000 več denarja v bankovcih po \$50 ali več kot pa ga je bilo pred oktobrom 1930, ko so ljudje začeli dvigati denar iz bank.

CEPLJENJE PROTI INFANTILNI PARALIZI

NEW YORK, — New-yorské zdravstvene oblasti bodo odredile, da se vse otroki cepi proti infantilni paralizi z nekim novim serumom, ki se je izkazal uspešnim proti tej nevarni bolezni.

ZAHTEVA DOSMRTO JEČO ZA NAGCE.

OKLAHOMA CITY, 19. nov. — Državni poslanec Marvin S. Wooten je naznani, da bo predlagal zakon, da se obsodi v domestno ječo organizatorje ali člane nudističnih kolonij.

BREZPOSELNI VETERANI. Organizacija vojnih veteranov v Collinwoodu bo financirala nakup božičnih dreves. Zaslugek pri prodaji se bo dalo brezposelnim članom.

Prof. Moley igra važno zakulisno vlogo

Postal je zopet zaupni svetovalec predsednika Roosevelt. On je odgovoren za spoprijaznenje a d m i nistracije z velebizniškimi interesi.

WASHINGTON, 19. nov. — Zamorec Philip Jones, star 25 let, je danes pred policijo priznal, da je sinoči v Clifton Forge umoril sestri Alice in Ellen Hill. Razmesarjeni trupli dekljasti bili najdeni na nekem samotnem kraju. Oblasti pravijo, da je bila starejša izmed dekljic pred umorom posiljena. V strahu pred druhalškim nasiljem se je zamorca danes z veliko naglejščino v neki drugi kraj. Zadnjih se je deklet videozivi v nedeljo ob 11. uri dopoldne, ko je na njun dom dospel neki telefonski klic.

Poročilo o najdbi je poslal kapitan neke ribiške ladje, ki je slučajno priplul mimo otoka.

Sestrična carja Nikolija v Clevelandu

V nedeljo je bila v Clevelandu ruska velika kneginja Marija, sestrična pokojnega carja Nikolaja, ki je govorila na russki proslavi v muzikalni dvorani Public auditorija. Navzočih je bilo več pravoslavnih škofov iz Zed. držav in Kanade in govorili so tudi zastopniki raznih drugih slovenskih narodov. Jože Grdin je prišel zastopat Slovence. Govorniki so se navduševali za panslavizem ter prerokovali koncu boljševizma v Rusiji. Toda zborovanje ni bilo harmonično. Neki pravoslavni pop je napadal čehoslovaško vlado, katero jo dolžil, da skuša karpatinskim Rusinom, ki sedaj spašajo pod Čehoslovakinjo, vzeti njihov jezik in narodno kuluro. Čehoslovaški konzul dr. Kalda, ki je bil med povabljenimi gosti, je na to odgovoril, da bo Čehoslovakinja v kratkem Rusinom dovolila avtonomijo.

Opozarja se, da je bil Roosevelt kolikor toliko naklonjen gorvernarski kandidaturi bivšega socialističnega konzula dr. Calda, ki je bil med povabljenimi gosti, ki je na to odgovoril, da bo Čehoslovakinja v kratkem Rusinom dovolila avtonomijo.

Moley prihaja po enkrat ali dvakrat na teden iz New Yorka v Washington in ima dolga večerna posvetovanja s predsednikom, o katerih ni v javnosti nikdar ničesar poročanega.

1000 ŠTUDENTOV GRE NA STAVKO

NEW YORK, 19. nov. — Tičoč dijakov City kolegija je sklenil, da bo jutri od 11. ure dopoldne pa do 1. ure popoldne odredilo stavko kot protest proti vodstvu šole, ki je izklučil več študentov, ki so priredili demonstracijo, ko so se mudili na obisku fašistični dijaki iz Italije.

John Urbas

Zeli se zvesti za John ali Jack Urbasa, doma iz Uncia pri Rakeku, star okrog 26 let. Mati je zelo bolna ter ga želi videti. Če kdo ve zanj ali pa če sam točita, naj se zglaši pri A. Kotar, 14510 Thames Ave., kjer dobi naslov matere.

Benesch imenovan

Včeraj se je zvedelo, da bo novozvoljeni govornik Martin L. L. Benesch imenovan predsednika clevelandskoga šolskega odbora Alfreda E. Beneschha z ravnatelja državnega trgovinskega departmanta.

Sneg na Pacifiku

Dočim imamo v Clevelandu zadnje dni prav lepo vreme, pa se iz San Francisca poroča, da že tretji dan padata dež in sneg. Čestitamo!

"Slavčki"

Stariši so vabljeni, da se danes zvečer ob 7.30 uri v S. N. D. na St. Clair Ave., v spodnji dvorani polnoštevilno udeležijo mestne seje.

V Columbusu kuhajo prodajni davek

COLUMBUS, O., 19. nov. — Nocjo se je državna zbornica sestala k izrednemu zasedanju, na katerem se bo zopet rešetalo vprašanje davkov, katere se namenava naložiti za vzdrževanje javnih šol in občinskih vlad. Omejitev zemljiških davčnih naklad iz 15 na 10 "mills", ki je bila izvršena v Ohio potom referendum, je znižala dohode državne vlade. Vsi poskusi, ki so bili napravljeni lani, da se ustanovi prodajni davek, so se izjavili. Letos pa bo pritisk večji kot kdaj prej. Splošen vtis je, da bo prodajni davek postavljen na 10 "mills".

WASHINGTON, 19. nov. — Pred tremi dnevi so sli na stavko uredniški uslužbeni in reporterji dnevnika "Newark Ledger," ki so organizirani v časnikarskem "guildu". Danes popoldne so časnikarji priredili avtomobilsko demonstracijo skozi mesta. Lastnik lista L. T. Russell se je nocoj sestal z zastopniki organiziranih časnikarjev v vrhu pogajanj.

Strašna beda med Japonskimi ljudstvom

Izmogavanje ljudstva od strani imperijalistov je obživo prodajanje deklet v prostituciji.

TOKIO, 19. nov. — Delovno ljudstvo na Japonskem, v mestih kot na deželi, se pogreza v čedljave večjo bedo, za kar je odgovorno strahovito izkorisčanje, ki ga prakticirajo japonski industrijeti. Delavske mezdje niso nikjer na svetu tako nizke kot na Japonskem. Razen tega japonski imperialisti gradijo silen vojni aparat, za katerega se porabi 46 percentov vseh vladnih dohodkov. To je povzročilo, da je med izstradanimi kmeti zopet oživel grozovit občaj prodajanja hčera v prostituciji. Poroča se, da je bilo v minulem letu 30,000 deklet prodanih javnim hišam. Dekleta, ki se jih prodaja, so stara od 13 do 23 let. Cene znašajo od \$3 do \$300.

Vlada je postala čisto slepa in gluha za strašno bedo, v katero se pogreza kmečko prebivalstvo. Ko je mesto Osaka nedavno zadel strahovit tajfun, je vlada navidezno pričela z nekakšno pomočjo akcijo, piše neki korespondent, ampak to pa le vsled tega, ker je bila katastrofa bolj spektakularna kot pa je počasno umiranje, kateremu je ljudstvo izpostavljeno le za letom.

Kolumbovi vitezi

V nedeljo zvečer so imeli "Kolumbovi vitezi" v hotelu Alberton banket, na katerem je več govornikov pozivljalo ameriške katoličane, da prično z veliko kampanjo, v kateri se bo ameriško javnost poučilo, kako silno je preganjana katoliška cerkev v Mehiki. Pred leti so Kolumbovi vitezi zbrali milijon dolarjev za boj proti mehiški vladni. Kar govorniki niso povedali, je to, da je cerkev v Mehiki skupno s fevdalnimi velopestestniki skozi stoletja držala mehiško ljudstvo v strahu ni bei in ignoranca in da je to, kar se danes godi v Mehiki, le naravna posledica neznosnih razmer, katere je cerkev sama pomagala ustvariti.

Davey v Beogradu

Poznani Mr. Anton Colarič je prejel od slikarja Božidarja Jakac, ki je njegov bratrac, sporočilo, da se nahaja v Beogradu, kamor je bil poklican, da izvrši portret romunske kraljice Marie in zunanjega ministra Jettie. Mr. Jakac tudi pozdravlja vse svoje prijatelje in znance v Clevelandu.

Zaroka

Zaroka sta se Miss Sally Kotroba, 1335 E. 88 St. in Mr. Rudolph Gorjanc, 976 E. 70 St. v sredy, 21. novembra, se vrši redna seja društva "Slovan" S. D. Z. v navadnih prostorih. Pričetek točno ob 7.30 zvečer. Članstvo je vabileno, da se seje polnoštevilno udeleži. — Taj. Čestitamo!

Utilitetni magnati se boje vladne konkurence

Pravijo, da bodo znižali cene električne energije, poholjšali, ako vlada preneha s preiskavami in konkurenco.

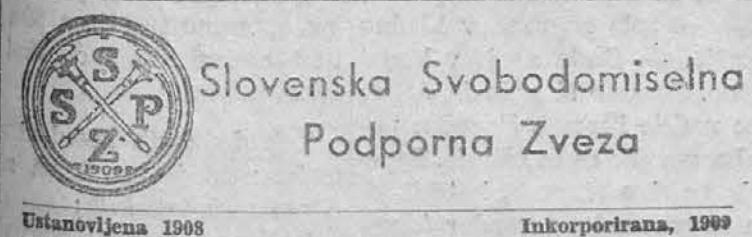
WASHINGTON, 19. nov. — Z ozirom na zahtevo predsednika Roosevelta za nižje utilitetne cene, so bizniški magnati danes izjavili, da so privatne elektrarne pripravljene znižati cene ter se poholjšati, pod pogojem, da se odstrani rastoča nevarnost vladne konkurence. Električni trust, ki je v zadnjem času tarča številnih vladnih preiskav in napadov, je baje prišel do zaključka, da bo najbolje, da sklene mir z administracijo.

Povdinja se, da vlada preneha s preiskavo, da privatne elektrarne, se pripravljajo za izboljšanje razmer ter potrošila \$3,000,000 za nove naprave in izboljšave. Rečeno je, da bi znižanjem cen naravnega konzuma elektrike in da bi bile vsled tega povečane električne potrebe.

Neki predstavnik Trgovske zbornice Zed. držav, ki je zainteresiran v utilitetu, je danes izjavil:

"V privaten električni industriji je investiranih \$15,000,000. To niso le investicije velikih finančnikov, temveč stotisočnih državljanov, ki razpolagajo z majhnimi sredstvi. Dolžnost vlade je, da varuje te investicije, ne da pa jih izpodkopava."

Predsednik nas je včeraj zopet svaril, da bo vlada podvzela gradnjo elektraren v velikem obsegu, ako ne znižajo cen. Smo pripravljeni pristati na nje, ker sem bil jezen, ko se je norčeval iz mene, češ, da ne znam rezati salame," je Danovan rekel policiji. "Udaril sem ga nazaj, ne da bi pomislil, da imam nož v roki." Mo

Ustanovljena 1908

Inkorporirana, 1909

GLAVNI URAD: 255 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILLINOIS

Telefon: — PULLMAN 9665

UPRAVNI ODBOR:

Vatro J. Grill, predsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
John Kvartich, 1. podpredsednik, Bridgeville, Penna.
Rudolph Lisch, II. podpredsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
William Rus, tajnik, 255 West 103rd Street, Chicago, Ill.
Mirko Kuhel, blagajnik, 255 West 103rd St., Chicago, Ill.

NADZORNİ ODBOR:

Mike Vrhovnik, predsednik, Huston, Penna.
William Candon, 1058 E. 72nd Street, Cleveland, Ohio.
Frank Laurich, 10 Lime Ave., So. Burgettstown, Penna.

POROTNI ODBOR:

Anton Zaitz, predsednik, Box 924, Forest City, Penna.
Steve Mauas, 4430 Washington Street, Denver, Colo.
Vincent Fugel, 1023 South 58th St., West Allis, Wis.
G L A V N I Z D R A V N I K :
Dr. F. J. Arch, 618 Chestnut St. N. S. Pittsburgh, Penna.

URADNO GLASILO:

"ENAKOPRAVNOST", 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
Vsa pisma in stvari, tičoče se organizacije, se naj pošilja na naslov tajnika, denar za Zvezbo pa na ime in naslov blagajnika. Pritožbe glede poslovanja upravnega odbiska se naj naslavijo na predsednika nadzornega odbiska, pritožbe sporne vsebine na predsednika porotnega odbiska. Stvari tične se uredništva in upravnosti uradne glasila, se naj pošilja naravnemu našlalu "ENAKOPRAVNOST", 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.

Mladost v steklenici

V polstoletnem delu so učenjaki odkrili način za odpravo starostnih težav in za obnavljanje mladosti.

Kakor smo na kratko že počeli, je profesor Ružička v Curihu odkril način za sintetično pridelavo moškega spolnega hormona. Dovršil je s tem delo dveh generacij znanstvenikov v zadnjih petdesetih letih, njegov uspeh je eden največjih uspehov znanosti vseh časov.

Skoraj petdeset let je tega, ko je starji profesor Brown-Squard na znanimenit seji Pariske zdravniške družbe 1. 1889 stolil na oder in izrekel pomembne besede: "Gospodje, pomladil sem! Vbrizgnil sem si eksktrakta iz bikove žleze in si pridobil s tem novo življensko silo, novo voljo do dela in sreče. Nič več starosti in starostnih težav! V tem bikovem ekstraktu je eliksir večne mladosti!" Vsi so na starem profesorju opančili veliko spremembo in njeve navdušene besede so vžgale vse. Problem pomladitve je bil videti rešen, na najpreprostejši način tega sveta. Toda potem ta način pred kritičnimi eksperimentom ni vzdržal. Brown-Squard bi si bil lahko injiciral katerokoli drugo snov in efekt bi bil skoraj isti: avtosugestija mu je pomagala več nego zlezna snov. Danes vemo, da je bila učenjak na pravi poti, ko je sluhil, kaj prinaša novo mladost; ni bil pa na pravi poti, ko je je iskal v žlezah—tam jo je premašil, da bi mogla zavzeti v čisti obliki iz kliničnega žlez. Toda tu ga je silno malo, tako malo, da bi morali poklati na stotine živali, če bi ga hoteli iz njihovih žlez pridobiti v zadostnih količinah. Isto tako je

Nauk o hormonih je zavzel važno mesto v življenju kemične znanosti. In nekoga dne je prišla vest, da je kemikom uspelo pridelati ženski spolni hormon v čisti obliki iz kliničnega žlez. Toda tu ga je silno malo, tako malo, da bi morali poklati na stotine živali, če bi ga hoteli iz njihovih žlez pridobiti v zadostnih količinah. Isto tako je

moškim hormonom. Toda nekoga dne so odkrili kemiki veliko izdatnejši vir, za oba hormona v seči. Tu ju je bilo toliko, da so mogli mirno eksperimentirati z njima in jima pretipati kemično sestavo. Danes vemo, da sta v bistvu ista snov, z isto kemično sestavo, ki se le v svoji zgradbi (in zaradi te v svojih učinkih) ločita drug od drugega. In s tem je bila dana možnost,

da bi ju poskusili umetno sestavljati v poljubnih količinah, ne da bi bili navezani na hekatombe živali in na seč. Prof. Ružička je odkril to fabrikacijo mladostnega eliksirja sestavo. Danes vemo, da sta v bistvu ista snov, z isto kemično sestavo, ki se le v svoji zgradbi (in zaradi te v svojih učinkih) ločita drug od drugega. In s tem je bila dana možnost,

Reke se čistijo same

Nevidna sanitarna policija v onesnaženem vodovju

Da stopajo reke v mesta običajno kristalno čiste in jih očistijo nepopisno nesnažne, je znana stvar. Za primer vzemimo Seino pri Parizu. Nad Asnierskim mostom je nje struga pokrita z belim peskom, v vodi plava nešteto rib, ob bregovih se bohoti zeleno rastlinje. Od kraja, kjer se izliva v Seino veliki zbiralni kanal Cléchyja, pa izgine vse to kakor zaklet. Ta kanal prinaša tok črene, z mastnimi očesi, zamaški, živalskimi trupli in vse drugo nesnago prepojene vode, ki se pomeša v tok reke. Ob njenem desnem bregu se kupiči sivo blato, ki je pomešano z organskimi ostanki,

Zdelo se je, da smo za dolge čase daleč od obnovljene mladosti in da morda nikoli ne prideamo do nje. Tedaj se je lotil desetletji pozneje istega problema neki drugi učenjak sloviti prof. Steinach na Dunaju. Ta je spoznal, da je imel pariški učenjak v bistvu prav, samo da do tega bistva ni segel. Najprvo je treba odkriti tisto snov samo, ki daje organizmu mladostne sile. In tako se je lotil proučevanja in eksperimentiranja od začetka, v desetletnem delu je postavil danes tako ponosno zgradbo, ki jo predstavlja nauko o notranji sekreciji in o hormonih, raziskal je posebno delovanje spolnih žlez, eksperimentiral je z njimi in desegaj prav čudežne uspehe. Spremljal je samce v samice, samice v samce, spreminal je živalim sekundarne spolne znake, predavitev žlez je bila njegova čarovna formula, s katero so tako zamazane reke in neki oddaljenosti od mest, ki znaša povprečno 20 km, spet tako čiste, kakor nad njimi. Kako je to mogoče?

Podobno kakor s Seino pri Parizu je v večji ali manjši meri tudi z drugimi rekami okrog mest. Takšna voda seveda tudi za človeško gospodinjstvo ne pride v poštev. A vendar so se tako zamazane reke v neki oddaljenosti od mest, ki znaša povprečno 20 km, spet tako čiste, kakor nad njimi. Kako je to mogoče?

Zasluga gre tu v prvi vrsti nekim drobnim bitjem, glivicam in mikrobiom, ki jim je živiljenjski cilj, da se hranijo z vso nesnago vode. Njih delovanje pa se ne omejuje samo na rečna vodovja, temveč tudi na odpadno, z vsemi mogočimi kemikalijami ponesnaženo, včasih temno vijolčasto, žvepleno rumeno, vročo in kadečo se voda iz tovarn, ki onečaja reke in potoka v industrijskih krajih in onemogoča živiljenje vsakemu vijenju bitju. V takšni vodi nastopajo da drobna bitja pogostoma v tolikih množinah, da so bregovi in dno pokriti z njimi kakor z rumenkasto kožo. V tej koži pa se naseljujejo spet neke alge, ki imajo ta pomen, da nesnago očiščeno vodo "prezračijo," napolnijo s kisikom.

Važna znanstvena stroka se bavi z delovanjem teh drobnih bitij, ki kot nekakšna nevidna sanitarna policija popravljajo to, kar je človek zagrešil nad čistostjo narave. Seznamite znanosti navajajo preko 300 alig vodnih gliv in preko 500 živalic, ki obvljudujejo po stop-

nost, da bi ju poskusili umetno sestavljati v poljubnih količinah, ne da bi bili navezani na hekatombe živali in na seč. Prof. Ružička je odkril to fabrikacijo mladostnega eliksirja sestavo. Danes vemo, da sta v bistvu ista snov, z isto kemično sestavo, ki se le v svoji zgradbi (in zaradi te v svojih učinkih) ločita drug od drugega. In s tem je bila dana možnost,

Berači iz vseh stanov
in poklicev

Poučna sodobna konferenca o socialnih razmerah

Dunajska Etična družba je privedla te dni javno konferenco v vprašanju beračenja, pri kateri je med drugimi neki predavatelji povedali tudi o anketi, ki so jo napravili med 100 dunajskimi berači. Rezultat te ankete je za današnje razmere prav poučen.

Med temi 100 beračev je bilo 42 domačinov, 31 iz ostale Avstrije, 16 inostrancev, 11 brezdomovincev, 26 jih je izviralo iz dežavskih družin, 8 iz rokodelskih, 9 je bilo otrok bivših trgovcev, 8 iz poljedelskih krogov, 16 uradniških otrok, 2 sta bila sinova bivših hišnih lastnikov, 1 je bil sin odvetnika, dva brata sta bila sinova akademičnega slikarja.

36 jih je obiskovalo samo ljudsko šolo, 32 tudi meščansko, 17 nadaljevalno in trgovsko šolo, 3 srednjo šolo, 1 je obiskoval učiteljišče. 2 umenostni akademijo, 1 beračica je obiskovala višjo deklisko šolo, 4 so

bili slušatelji univerze ali tehnike, samo 3, med njimi slepa beračica, niso posečali nobene šole.

47 beračev je bilo prej delavcev, 10 uradnikov, 5 trgovcev, 1 je bil samostojen rokodelec, 1 inženjer, 2 sta bila slikarja, 2 kiparja, 1 kemik, 1 bolniški strežnik, 1 natakar, 1 agent, 4 visokošolci. Med ženskami so bili bivše postrežnice, dekle, perice, kuharice, vezilje in modiste. 5 je bilo vojnih invalidov, 2 slepc, 1 pohabljenec. 25 jih je bilo brez vsake strehe, 64 je bilo neporočenih, 25 poročenih, 7 vdovcev, 4 so bili ločeni. V eni teh družin je bilo 8 otrok.

55 je bilo moških, 45 žensk, najmlajši poklicni berač, ki ga je spremjal 2letni brat, je štel 13 let, najstarejši pa 75 let. V 33 primerih so berače spremljali otroci, neko beračico celo 5 otrok.

Brez dela in zaslužka so ostali ti berači večinoma v povojni dobi, eden pa je bliž dež od 1. 1912 brez posla. Eden je beračil šele dva dni, drugi že 2 let. 28 med njimi ni prejelo nikoli nobene brezposebne podpore.

Koliko so zaslužili z beračenjem? Na to vprašanje nista

odgovorila samo 2 berača. Od drugih je eden navedel 12 grošev kot dnevni dohodek, drugi 12 šilingov. Povprečni zaslužek bi znašal 2 do 5 šilingov na dan, pri čemer pa je upoštevati, da so bile navedbe v splošnem nižje nego dejstva.

Prodam

zamenjam ali oddam v najem dve prodajalni v zidani hiši. Tu se tudi kupi vso opremo, ki se jo potrebuje v restavraciji. — Vprašajte pri JOS. GORNICK, 15625 Holmes Ave., EDdy 0897 W.

Poceni

se proda rabljene kombinacije in plinske peči ter nekaj novih nekoliko poškodovanih Roper peči. 2053 E. 105 St., odprt ob večerih.

Oglasite v —
"Enakopravnosti"

Help Kidneys

If poorly functioning Kidneys and Bladder make you suffer from Getting Up Nights, Nervousness, Rheumatic Pain, Headache, Backache, etc., etc. — Call or Acidity try the famous Doctor's Prescription Cystex (Cystex-Tex). — Must fix you up or money back. Only \$5 at druggists.

GAINS 25 1/2 LBS.
IN TWO MONTHS
COD LIVER OIL—Once a
Punishment—Now a Treat

Stop trying to force your children to take nasty-tasting fishy flavored cod liver oil. Give them Coco Cod—Cod Liver Oil with delicious Coco-Cod flavor. It tastes like chocolate and makes the children grow daily with vigor, athletic strength! Mrs. Merle of Milwaukee says:

"Before my child took Coco Cod—Cod Liver Oil with delicious Coco-Cod flavor, she weighed 105 1/2 lbs. and she has not been fit since." Other cod liver oils have only vitamins A and D, but Coco Cod—Cod Liver Oil with delicious Coco-Cod flavor contains the vitamins promoting vitamin. Start your children with Coco Cod today. At all drug stores.

COCO COD

The Cod Liver Oil That Tastes Like Chocolate

Manufactured by Baking Powder Specialists, who make nothing but Baking Powder...Controlled by Expert Chemists

for ECONOMY and SATISFACTION use Double Tested! Double Action!
KC BAKING POWDER
Same Price Today as 44 Years Ago
25 ounces for 25¢
Full Pack...No Slack Filling
MILLIONS OF POUNDS HAVE BEEN USED BY OUR GOVERNMENT

Don't neglect Colds

Prebadi v prisih ali grič so lahko Bavarji. Olajšajte jih v 5 minutah z Musterolem. Ako ga rabite vsako ure enkrat za pet ur, bi moral biti učinkovit. Nas milijon ga rabijo že 23 let. Priporočajo ga zdravniki in strežnici.

MUSTEROLE
BETTER THAN A MUSTARD PLASTER
U.S. PAT. OFF.

WEAK AND SKINNY MEN, WOMEN AND CHILDREN

Saved by new Vitamins of God Liver Oil in tasteless tablets.

Pounds of firm healthy flesh instead of bare scraggly bones! New vigor, vim and energy instead of tired listlessness! Steady, quiet nerves! That's what thousands of people are getting through wonderful discovery—the Vitamins of God Liver Oil concentrated in little sugar coated tablets without any of its horrid, fishy taste or smell.

McCoys' Cod Liver Oil Tablets are the simplest work wonders. A little boy of 3, seriously sick, got well and gained 10% lbs. in just one month. A girl of thirteen after the first dose of tablets, the first week, gained 2 lbs. much weight after. A young mother who could not eat or sleep after baby came got all her health back and gained 10 lbs. in less than a month.

Remember if you don't gain at least 3 lbs. of firm healthy flesh in a month get your money back. Demand and get McCoy's—the original and genuine Cod Liver Oil Tablets from the U.S. Pharmacopeia Institute. Refuse all substitutes. There are none better.

LIFE'S BYWAYS

SEZNANITE JAVNOST Z VAŠO TRGOVINO POTOM

'Enakopravnosti'

Pisana mati.

Povest

SPISAL J. F. MALOGRAJSKI

Cim bolj so ginile njene nade, da postane njen mož kdaj družen, tem bolj so pošale njene moči. Ko se je vlegla zvečer v posteljo tako nesrečna in onemogla vsled telesnega truda in prestanov srčnih brdkosti, so se ji včasih vlike po lichih tih solze, ki jih je zadreževala črez dan in vzkliknila je sama zase: "O Bog, o Bog, zakaj dopuščaš vse to!" Umeti ni mogla, da ne izda vsa njena velika ljubezen nič, da je brez uspeha vse njen prizadevanje, da bi omehčala možu srce. Prišli so hipi, ko jo je skoro zapustila potprežljivost, ko ji je prišlo na misel, da bi storila kaj groznega, prišli hipi, ko ji je zli duh šepetal na uho, da naj stori konec neznamemu trpljenju, konec svojemu bednemu življenju. "Bodi svojemu možu pokorna!" to povelje je dano ženi in ona se ga je vedno zavedala, vedno se ravnala po njem. A kaj je pomagalo vse to? Sužinja doseže milost svojega gospodarja, ona, ki je služila svojemu možu kakor dekla, si ni mogla priboriti trohice njegove ljubezni! Bil je trd, kakor kamen. "Morda bi se mu zasmillia, če bi umrla!" si je mislila včasih. Samo malo sočutja si je želela od njega in za to sočutje bi bila rada dala življenje! A ko je začutila, da je strta, uničena, da gloje neozdravljiva bolezen na njenem mozgu, jo je bila groza.

Ne zaradi sebe! Njej je mogla prineseti smrt le rešitev in boljšo bodočnost. Ali spomnila se je hčerke. Njen edini otrok, njena ljuba Anica se ji je smilila tak, da se ni mogla ubraniti solz, kadarkoli se je spomnila nanj ter je začela premišljati in preudarjati, kaj postane iz dekllice, kadar zatisne ona oči, kadar nje ne bo več, da bi čuvala nad njo. Kaj naj bi jo tudi čakalo dobre, ko je kazal oče do svoje hčere baš tako malo ljubezni, kakor do nje, žene svoje!

Da se mož po njeni smrti zopet oženi, o tem ni dvomila. A to bi je še ne bilo bolelo tako, ko bi ne bila znala tako, natanko, kdo postane njen naslednica! Slo je vse po volji moževi. Oni vrtački, ki bi jo bil tako rad vzel njen mož in zaradi katere je bila od njega tako sovražena, je bil sprog umrl. In njen mož je le premalo skrival svoje srčne želje. Vse njegovo vedenje in

počenjanje je izdajalo, kaj čuti, kaj misli ter kazalo jasno, da hrepeni po prostosti in da želi tudi sebi samskega stanu. — Strah jo je bilo svojega moža, ko je vedela, da se veseli njene smrti, in rada, rada bi mu bila izpolnila željo, rada bi se mu bila umaknila, ko bi jo skrb za ljubljeno hčerko ne bila vezala na življenje! Misel, da bode njen otrok brez matere in brez ljubezega sreca očetovega, jo je nadajala z nepopisno brdkostjo.

No, večela je, da se zgodiči mora in da čas ni več daleč, ko bude njen hčerkica osamela sirotka. Živo si je predočevala večkrat vse, kar je moralno priti. In ker je videla v duhu vso ono grozno bedo, ki je čakala ubogega otroka, je svojo Anico tem bolj ljubila. Skušala ji je nadomestiti svojo ljubezjnijo vse ono, kar bi pozneje pogrešala in poznala ni večje sreče, nego če je mogla razveseliti njeno otročje sreco in če je mogla gledati nekaj mirno v njene jasne, nedolžne oči.

Večkrat, kadar ni bilo moža doma, je poklicala svojo Anico k sebi, stisnila jo v svoje narocje ter jo učila:

"Anica, le pridna bodi!"

"Ali nisem pridna, mamica?"

"Pridna si, pridna! Le vedno takata ostani! Ubogaj očeta, tudi kadar mene ne bo!"

"Kam pa pojde, mamica?"

Ni ji odgovorila. Solze so ji zaliile oči in še iskreneje jo je stisnila k sebi, še prisrčneje jo je poljubovala...

In cim bolj je Marijana čutila, da se bliža čas, ko se ji bude treba ločiti, tem bolj si je želela hčerke poleg sebe, tem bolj je izkazovala svojo ljubezen in tem manj si je mogla nagledati njene oči. Skrb za otroka jo je privedla do tega, da je nekoč, ko že več hoditi ni mogla in je ostajala tudi črez dan in v postelji, poklicala svojega moža sebi.

Stopil je k nji, dasi se mu je poznalo, kako nerad to stori. Izpolnil ji je to željo, ker je nemara vedel, da ga ne bo več dolgo rádegovala.

"Tone," ga je nagovorila s prosečim glasom, "glej, moj dan se nagiblje! Dobro čutim, da se mi bliža zadnjura! V življenju nisva bila prijatelja, sprijažniva

se vsaj zdaj, ko je prišel čas ločitev! Saj veš, da sem bila jaz pri tem nedolžna! Ko bi bila le malce slutila, da boš tako nesrečen poleg mene, nikdar, nikdar bi ti ne bila podala roke v zvezo! Ali tako, — kaj naj bi bila storila? Prišli si, vprašal najprej mojega očeta, ki so bili zadovoljni, in potem vprašal še mene. Pogledala ti nisem v oči; sramovala sem se morda, morda tudi bala, kaj vem! Ko bi bila, bi bila zapazila nemara, da ni ljubezen v tvojem pogledu in preprosila bi bila očeta, da bi me ne bili silili. Tako pa sem verjela tvojim besedam. Sicer so bile hladne dovolj, a zdele so se mi odkritosrčne! Kaj te je nagnilo, da si prišel, tega seveda nisem vedela. In tako sva postala nesrečna oba, ti in — jaz! Pa kaj jaz! O tem raje molčim! Če bi bila videla, da si srečen ti, bi bila gotovo tudi jaz srečna! Jaz nisem poznala druge sreče nego tvoje! Tone, tega ne boš tajil, da sem si prizadevala, da sem imela gorečo željo, pridobiti tvoje spoštovanje in ljubezen. Bodil Bogu potoženo, da ni vse te nič izdal! .. Ničesar te ne očitam. Morda nisi mogel drugače! In kaj bi želela zdaj, ko bo meni kmalu pomagano, ko se mi bliža ura rešitve. Naj bo pozabljeni vse! Tudi ti pozabi, Tone! Ne jezi se več name! Vsaj te zadnji se ne jezi name! Še par dni Tone, in vse bo dobro! Pozabi, da si bil nesrečen, pozabi na preteklost in upaj na boljšo bodočnost. Saj se ti že odpira, saj je čas že tu, ko ... Tone, od srca ti želim, da bi užival z drugo vso tisto srečo, ki si jo pogrešal pri meni! Ničesar te ne prosim zase, Tone! Niti tega ne zahtevam, da bi se me spominjal kdaj. Kaj bi ti misel name kalila veselje! Ali usmili se ubogega, zapuščenega otroka, Tone! Saj je tvoj, kakor moj! Za otroka te prosim, Tone, ki ni nič drugega zakrivil, kakor da je na svet prišel. Tega ne dopusti, da bi trinčil kdo mojo in — twojo hčer! Jaz vem, Tone, da nisi tako trd, kakor si se delal! Kaj ne, kaj ne, da mi izpolniš to že-

to? Samo to mi zagotovi in mirno zatisnem oči!"

Anton je stal poleg postelje in srpo zrl pred se. "Jaz vem, Tone, da nisi tako trd, kadar si se dela!" Ali je bilo to res? V tem hipu se mu je omehčalo nekaj v prisih. Ženine besede so ga pretresle. Vzbulidle so mu vest in kar samo ob sebi se mu je posredovala. Pogledala ti nisem v oči; sramovala sem se morda, morda tudi bala, kaj vem! Ko bi bila, bi bila zapazila nemara, da ni ljubezen v tvojem pogledu in preprosila bi bila očeta, da bi me ne bili silili. Tako pa sem verjela tvojim besedam. Sicer so bile hladne dovolj, a zdele so se mi odkritosrčne! Kaj te je nagnilo, da si prišel, tega seveda nisem vedela. In tako sva postala nesrečna oba, ti in — jaz! Pa kaj jaz! O tem raje molčim! Če bi bila videla, da si srečen ti, bi bila gotovo tudi jaz srečna! Jaz nisem poznala druge sreče nego tvoje! Tone, tega ne boš tajil, da sem si prizadevala, da sem imela gorečo željo, pridobiti tvoje spoštovanje in ljubezen. Bodil Bogu potoženo, da ni vse te nič izdal! .. Ničesar te ne očitam. Morda nisi mogel drugače! In kaj bi želela zdaj, ko bo meni kmalu pomagano, ko se mi bliža ura rešitve. Naj bo pozabljeni vse! Tudi ti pozabi, Tone! Ne jezi se več name! Vsaj te zadnji se ne jezi name! Še par dni Tone, in vse bo dobro! Pozabi, da si bil nesrečen, pozabi na preteklost in upaj na boljšo bodočnost. Saj se ti že odpira, saj je čas že tu, ko ... Tone, od srca ti želim, da bi užival z drugo vso tisto srečo, ki si jo pogrešal pri meni! Ničesar te ne prosim zase, Tone! Niti tega ne zahtevam, da bi se me spominjal kdaj. Kaj bi ti misel name kalila veselje! Ali usmili se ubogega, zapuščenega otroka, Tone! Saj je tvoj, kakor moj! Za otroka te prosim, Tone, ki ni nič drugega zakrivil, kakor da je na svet prišel. Tega ne dopusti, da bi trinčil kdo mojo in — twojo hčer! Jaz vem, Tone, da nisi tako trd, kakor si se delal! Kaj ne, kaj ne, da mi izpolniš to že-

obraz proti steni ... Nekaj dni po tistem pa so jo položili na mrtvaški oder. . .

III.

Dolgo sta molčala dedek in Antona drug poleg drugega zatopljena vsak v svoje misli. Obema je bilo težko pri sreu a oba sta menda čutila, da bi nobena glasna tožba ne pomagala nič in da se je treba brez ugovora vdati temu, kar je neizogibno. In tako sta molčala. Motilo je samo ih tenje v semtretja, kak globok vzdih ta molk.

Anica se je stiskala k dedku, kakor bi se bala, da bi je kdo ne odtrgal od njega, on pa je gladil njenje mehke, rumenkaste laske in jih brišal solze iz lic. Nasledos pa se je zdelo dedku vendar potrebitno, da izpregovori in začel je tolaziti dekllico:

"Nikar ne jokaj, Anica! Saj mami je dobro zdaj, dosti bolje nego nama! Moliva zanjo, da bo tudi ona prosila za naju pri Bogu."

"Kje pa so zdaj mama?" vpraša v svoji razmišljenosti in otročji nevednosti Anica.

"I kje drugje, Anica, nego gori v svetih nebesih!" ji odgovori dedek ter jo poboža po razgremtem licu.

Deklica umolknje in povesi glavico. Ozre se po sobi in zazdi se, kaj bi se bala, da bi je kdo ne odtrgal od njega, on pa je gladil njenje mehke, rumenkaste laske in jih brišal solze iz lic. Nasledos pa se je zdelo dedku vendar potrebitno, da izpregovori in začel je tolaziti dekllico:

"Pojd, pojd, kaj bi govorila tako! Nisi še tako slaba ne, da bi se morala poslavljati! Ve ženske mislite precej, da ste na smrt bolne, če vas le malo zavije kje! Prej bo mene konec kot tebe!"

In je šel ven.

Uboga žena je obrnila svoj

"I Can Work Every Day Now"

If you must be on the job EVERY DAY, take Lydia E. Pinkham's Tablets. They relieve periodic pain and discomfort. If you take them regularly . . . and if yours is not a surgical case . . . you should be able to avoid periodic upsets, because this medicine helps to correct the CAUSE of your trouble.

"I am a factory worker. I was weak and nervous and my stomach and back pained me severely, but since I took Lydia E. Pinkham's Tablets the pains don't appear anymore." — Miss Helen Kolaski, 3906 N. Christiana Ave., Chicago, Ill.

"I took your Tablets for painful periods. My back ached and I had cramping pains. This medicine relieved the pain immediately. I am able to do my work now." — Mrs. C. C. Woodward, Route 5, Box 71, Moulton, Ala.

LYDIA E. PINKHAM'S TABLETS

Ask Your Druggist for the 50¢ size

If it does...
it's worth more now through our Special Summer Exchange Plan. This Plan will save you money on a new modern Singer Electric . . . But you must act quickly.
For a limited time only, we will make you a special allowance on your old machine toward the purchase of a new Singer Electric which will preserve a substantial part of your original cost. To take advantage of this offer, just phone, mail, or bring in your Singer's factory number and age; or tell the Singer Representative when he calls at your home.

Erasmus Gorshe
1030 East 66th Place
Corner St. Clair
HEnd. 4245

Ijenju, ki ga živi človek potem, Bog tjakaj. Dokler je volja hodo so truplo zgrebli v hladno žja, moramo trpeti na tem svetu ter si služiti z dobrimi deli sveta nebesa."

Teh dedkovih besed ni razmedla, zato je umolknila zopet. A potem je vprašala:

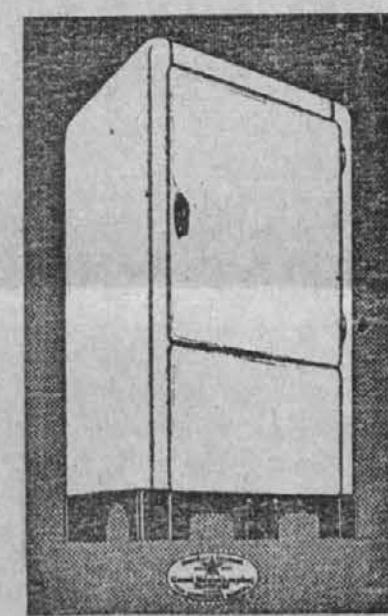
"Ali naju mamica zdaj vidijo in slišijo?"

"To je da, ljubo dete! Mati naju vidijo in tudi vse vedo, kar govoriva in počneva. Le tega nikoli ne pozabi, da te gledajo mamica dolz in nebes in nikdane stori kaj takega, kar bi si tukaj ne bila upala storiti vpravo njih. Ce boš pridna in bogatejša, bodo imeli mati v nebesih veliko veselje s teboj!"

(Dalje prihodnjih)

THE ROLLATOR IS THE REASON!

Norge all-time sales records were broken this year when SEVENTEEN SOLID TRAINLOADS were sold in one month

Nov Norge model je močna ledénica in prostorna. Norge ledénice kupite, ako takoj vplačate nekaj, ostalo na primerna odpalila.

NORGE
Rollator refrigeration

SUPERIOR HOME SUPPLY

6401-05 SUPERIOR AVE.

"PRI NAS SI PRIHRANITE DENAR"

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., HEnderson 5811

ŠE JE ČAS
Trgovci in obrtniki, še imate čas, da si izberete lepe stenske koledarje, katere boste podarili za božične praznike vašim zvestim odjemalcem v znak hvaležnosti za naklonjenost. Mali dar v obliki koledarja ugodno vpliva na odjemalce, ki raje trgujejo pri trgovcih, ki se jih od časa do časa do nekoliko spomnijo. Cene so zmerne.

ENAKOPRavnost
6231 St. Clair Ave. HEnd. 5811